

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2010. JANUÁR XXI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

„A SEREGEK URA VELÜNK VAN”

Menyő – múlt és jelen

A menyői templom és harangláb. A 175 lélekből álló gyülekezet legfőbb gondja az elöregedés

„Vasárnap délelőtt édesanyám bátyja, a szilágyfőkeresztúri lelkész (Virág Károlyra utal a szerző – szerk. meg.), hazafelé tartott a szomszéd faluból, hogy az ottani istentisztelet után saját gyülekezetében is szolgáljon 10 órától. A szekér, amelyen vitték, nem messze Keresztúrtól le kellett, hogy térjen az útról, mert Zilah felől hosszú konvoj haladt Szilágycseh felé, fekete autók, teherautók. Az akkori forgalommentes időkben (benzinhiány), feltűnő volt az egymást szorosan követő autók sora.

Délután már tudtuk, hogy Tőkés Lászlót vitték Menyőbe.” (Csiszár Mária: *Élsz, Barackvirág, Ad Librum Kiadó, 2008.*)

Két nappal később, a Temesvárról külön-külön Menyőbe hurcolt lelkészt és feleségét meglátogatni induló Molnár Kálmán szilágycsehi és Berke Sándor völcsoi lelképásztort, valamint utóbbi feleségét már bebetonozott, lezárt sorompó, valamint géppuskás milicisták és munkásőrök fogadják Szilágyszegen, a Menyőbe vezető útelágazásnál. Visszafordítják őket. A találkozásra csak 22-én, a fordulat után kerül sor.

Az amúgy is Isten háta mögötti falucska mesterséges elszigetelése arra szolgált, hogy a hatalom számára kényelmetlenné vált lelkészt megfossa egyetlen fegyverétől: a nyilvánosságtól. „Temesvárról hét hónapig ki tudtam juttatni információkat, de innen semmit sem lehet” – idézi Tőkés Lászlót az egyik menyői atyafi.

Szilágycsehből érkezünk. Kísérőm, Molnár Kálmán nyugalmazott esperes Szilágyszegen jó előre lelassít, nehogy túlhaladjunk a valamikori sorompó helyén, amelynek helyét, két évtized múltával már csak a házak alapján lehet beazonosítani.

A községközpontból kiérve elfogy az út az autó alól. Úttalan utakon haladunk, gödör gödör hátán, melyeket kerülgetni sem érdemes és nem is lehet. „Ez az út még jónak számít ahhoz képest, amilyen '89-ben volt” – nevet Molnár Kálmán, mikor arról faggatom, hogy lehet, hogy húsz éve nem tévedtek ide az útjavítók? Állítását a menyőiek is megerősítik.

FÁBIÁN TIBOR

FOLYTATÁSA A 6. OLDALON

RAVASZ LÁSZLÓ

A jó pásztor

Az Úr az én pásztorom (Zsolt 23,1)

AZ ÉV ELSŐ napja olyan nap, mint a többi, mégis különös jelentőséget ad neki az, hogy e napon az Örökkévalóság ablaka kitarul előttünk. Úgy fogadjuk ezt az évet, mint egy új reggelt. Frissen, üdén, bizakodva indulunk neki az új életnek. Milyen jó, hogy Isten olyan hosszútűrő s atyai bizalommal tovább foglalkozik velünk. Új, meg új lehetőséget nyújt nekünk arra, hogy elvégezhessük életünk legnagyobb feladatát: a jankkal és cselekedeteinkel dicsérik Öt. Köszönjük Istennek, hogy új alkalmak hosszú sorát nyújtja még felénk, amelyekben mindig találkozhatunk vele, s helyrepótolhatjuk, amit elmulasztottunk és megcselekedhetjük, amire elhivatottunk. E NAPON érezzük át megint teljes örömmel és mély hálával, hogy az Úr a mi pásztorunk. Hányszor elfelejtkezünk erről és hányszor elfordítottuk tekintetünket róla, de Ő sohasem felejtkezett el rólunk és tekintete szüntelenül rajtunk nyugodott. Milyen jól esik Öt közelünkben tudnunk! Örök szeretetének drága tárgyai vagyunk, nem magunkét, hanem Ő érette, s azért az árért, amelyet Szent Fia fizetett értünk.

VÉGHELETLEN bölcsessége titokzatos tanácsban határoz legfőbb javunk felől és megszabja, ami nekünk javunkra válik: mennyi értelem, mennyi gond, mennyi isteni találékonyság foglaltatik e legfőbb bölcsességű pásztorok velünk való törődésében! És mindenhatósága, amelyik egyetlen mozdulással világokat teremt és napok fátylát oltja ki, milyen biztosan, pontosan és dicsőségesen viszi végbe mindazt, ami az Ő hú pásztori gondjából következik mi reánk.

ÓH ÉN LELKEM, örülj és örvendezz, hogy ilyen pásztorod, atyád és gondviselőd van! Énekeld el neki ez újjév hajnalán: „Kicsodám van nekem az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön. Ha elfogyatkozik is testem és szívem, szívemnek köszik-lája és az én örökségem Te vagy óh Isten mindörökké.” (Zsolt 73,25-26)

Bízd Újra Életed Krisztusra! Boldog Új Esztendőt!

„És lőn azokban a napokban, kiméne a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban tölté el. És mikor megvirradta, előszólítá az ő tanítványait, és kiválaszta azok közül tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezte.” (Lk 6,12-13)

Január elején felfelé és előretekintve tervezünk meg esztendőnként, fontos döntéseket kell hoznunk, igazi célokat kell megfogalmaznunk.

Jézus mielőtt fontos dolgokban döntött, imádkozott, félrevonult, hogy Atyjával tanácskozzon, munkatársait, tanítványait is úgy választotta ki maga mellé, hogy előbb az éjszakát Istenhez való imádkozásban töltötte el.

Tervezésünk első lépése legyen tehát január első napjaiban az, hogy elcsendesedünk, imádkozunk.

Jézus akkor hívja el tanítványait, akkor választja ki a tizenkettőt imádságos szívvel,

A LÉLEK CSENDJE

Isten megmutatja a helyes utat

amikor a szombatnap gyógyításokért a fari-zeusok, az írástudók megszólják, és azt keresik, hogy hogyan tudnak ellene cselekedni. Jézus, amikor ellenségei leselkedtek utána, amikor a képmutatók kitémadták, akkor azokban a napokban a hegyen imádkozott és még az éjszakát is imával töltötte. Jézus egyedülletében, a rosszindulatúak szorításában kapja meg Istentől a segítséget, kérésére, terveire a válaszokat; az erősítést a következő lépéshez, a bölcs döntést a folytatáshoz.

Te is kövesd Urunkat, és az utánad leselkedők istentelen viselkedésére úgy válaszolj, hogy imádkozol, kérd az Urat, hogy mutassa meg kikhez lépj, mit szólj, mit tégy. Bízz abban, hogy a belső szobából kilépve,

virradatra, Isten megmutatja a helyes célt, utat. Tervezésedbe vondd Őt bele, hogy áldás legyen a terv megvalósítása.

Ne cseréld fel a sorrendet a régi tanításban: előbb imádkozzál és aztán ezzel a lelkülettel dolgozzál. Azon a munkán, szolgáltatón nincs áldás, amely levált az imádságos lelkületéről, amely nem szolgálja Isten dicsőségét. Van hiábavaló munka, hiábavaló terv, hiábavaló szolgálat, ha nem az Úrban való a munkálkodás, és ha nem imádságból fakad. A te munkád ne legyen hiábavaló, imádkozzál és aztán dolgozz és úgy dolgozz, mint aki Istennek szolgál. Ezekben a napokban dolgoz az imádkozás legyen.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HÉTKÖZNAPOK – ÜNNEPNAPOK

Január

Január (Vízöntő hava). „Januáriusnak hívták... a régi rómaiak... Jánosról, aki volt Itáliának első királya... s mivel a nap is e tájban tér meg az égnek abroncsán, és hosszabodik, s a világosság nevededik, a setétség pedig kisebbedik... A keresztények Boldogasszony havának nevezték, mert a pogányoknál ez a hónap volt szentelve Juno istenasszonynak, akit ők tartották a házasság vagy lakodalmaszás patrónájának...

Újból észrevehető, hogy a keresztények milyen sok szokást vettek át a pogányoktól a forma tekintetében, és új tartalommal töltötték meg azokat (több-kevesebb sikerrel). Napjainkban hasonló kérdések merülnek fel a missziós mezőkön (pl. Afrikában), ahol az evangélium hírnökeinek számolnoki kell a helyi sajátos és némelykor visszatartóknak tűnő szokásokkal (tánc a templomban, gyászolási gyakorlatok stb.). A régi keresztényeknek ilyen helyi szokásra vezethető vissza a „kiskarácsony”, vagyis az Újév, az új esztendő napja...

A keleti egyházban „Urunk körülmetélésének” az ünnepe ez a nap, mivel születése után nyolcadnappal Krisztus körülmetéltetett (Lk 1,59), „s így kezdték ezt a napot szentelni (Octava néven) Krisztus körülmetélkedésének emlékezetére.” Ekkor történik a Jézus-név adása is, mert „Ő szabadtítja meg az ő népét annak bűneiből” (Mt 1,21).

Nevezetessége még Januárnak az úgynevezett Vízkereszt napja, amit szintén nyilvántartanak a német evangélikus naptárak is, mégpedig a keleti egyházban használatos görög eredetű epifánia néven. A magunk anyanyelvű egyházában is beszélünk epifánia vasárnapokról, amelyek a január 6. utáni első vasárnapkal kezdődnek. Úgy is mondhatjuk, hogy január az epifánia hónapja, mert általában januárra esnek az

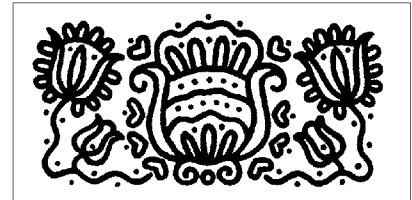
epifánia-vasárnapok, amelyek Jézus megjelenésének, messiási munkássága elkezdésének és folytatásának az idejére emlékeztetnek. Tájékoztatásul még fölemlítendő, hogy római katolikus testvéreinknél január 6-a, vagyis a Vízkereszt úgy szerepel mint a „Három királyok napja”, és ezt követően Jézus megkeresztelésének az ünnepe.

A mi jelenkori református egyházunkban január hónapjára esnek az imahetek, melyeket egyébként az egész föld kerekén megtartanak a keresztényen felekezeten, ideértve a római katolikusokat is, akik részt vesznek a közös program elkészítésében. Mind Magyarországon, mind az utódállamokban különösen fontosá váltak ezek az egész héten át folytatódó összejöveteli alkalmak, amikor naponta igehirdetések és előadások hangzanak el, s világszer- te egyazon terv szerint imádkoznak mind a reformátusok, mind a római katolikusok és az ortodoxok, mind a többi felekezetekhez tartozó keresztények. A római katolikusok nem tagjai ugyan az Egyházak Világtanácsának, de imádságos közösséget ápolnak valamennyi hívó testvérükkel.

Az epifánia (amint láttuk) görög szó; magyarul: megjelenés, feltűnés. A hagyomány ehhez a naphoz (január 6.) kapcsolja a Jézus első nyilvános fellépését. A magyarok Vízkeresztnek mondták, akárcsak a görögök, mivel ezen a napon keresztelkedett meg Jézus a Jordánban (Mk 1,9; Mt 3,13-17). Egyes keresztény csoportoknál az epifánia-ünnep szertartásához tartoznak a házszenelések is.

Az epifánia-vasárnapokon Jézus messiási munkásságának az első szakaszára vonatkozó eseményeket szokás kiemelni.

(Tőkés István: Hétköznapok – ünnepnapok avagy az idő a keresztény ember életében című kötetéből)

Radványi Károly grafikája

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER

Köszönöm

Köszönöm, Uram, ezt a halk zenét, az éjszakai friss levegőt, a csendet, köszönöm, bárhogyan is – az életemet. Tanú lehettem a végtelen egyetlen röpke pillanatában: kipillanhattam a gyorsvonat ablakain.

Köszönöm, hogy éltem. A füveket, madarakat, a folyókat, tengereket, testvér-embereket és testvér-könyveket, a templomokat és menedékhelyeket.

Köszönöm a Helyet és az Időt. Köszönöm, hogy engedtélt vétkezni ellened, próbaidőre bocsátottál, s látod, a nevedben énekelek. Köszönöm, bárhogyan is – az életemet. Köszönöm anyámat, apámat, feleségemet, gyermekeimet, barátaimat, ellenségeimet, köszönöm, hogy most is Veled lehetek. Látod, Neked énekelek. Köszönöm, bárhogyan is – az életemet.

TI VAGYTOK PEDIG EZEKNEK BIZONYSÁGAI (LK 24,48)

Imahét a Krisztus-hívők egységéért

1. NAP. VASÁRNAP:

Tanúságtétel az élet ünneplése által. (Dicsőítsük azt, ki nekünk az élet és a feltámadás ajándékát adja.)

Textus: Mit keresitek a holtak között az élő? Lk 24,5

Bibliavolasás:

1Móz 1,1-26-31 Látá Isten, hogy minden, amit teremtett, íme igen jó.

Zsolt 104,1-24 Mily számtalanok a te műveid Uram!

1Kor 15,12-20 Ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel!

Lk 24,1-5 Mit keresitek a holtak közt az élő?

2. NAP. HÉTFŐ:

Tanúságtétel beszélgetés közben. (Hogyan osztjuk meg hittapasztalatainkat másokkal?)

Textus: Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban? Lk 24,17

Bibliavolasás:

Jer 1,4-8 Menj el mindazokhoz, akikhez küldelek téged!

Zsolt 98 Énekeljete az Úrnak új éneket!

ApCsel 14,21-23 Erősítették a tanítványok lelkét!

Lk 24,13-17a Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban?

3. NAP. KEDD:

Tudatosság a tanúságtételben. (Ismerjük fel, hogy Isten hogyan munkálkodik a mi személyes életünkben!)

Textus: Csak te vagy-e jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod, minémű dolgok lettek abban e napokban. Lk 24,18

Bibliavolasás:

1Sám 3,1-10 Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!

Zsolt 23 Az úr az én pásztorom.

ApCsel 8,26-40 Filep hirdeti neki Jézust.

Lk 24,13-19a De az ő szemek visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.

4. NAP. SZERDA:

A tanúságtétel születése az elnyert hit megvallásán keresztül. (Adjunk hálát a hit ajándékáért!)

Textus: Micsoda dolgok? Azok pedig mondták néki: Amelyek estek a Názáretbeli Jézuson. Luk 24,19

Bibliavolasás:

5Móz 6,3-9 Az Úr a mi Istenünk, egy Úr.

Zsolt 34 Áldom az Urat minden időben.

ApCsel 4,32-35 Szívük-lelkük egy volt.

Lk 24,17-21 De mi azt reméltük...

5. NAP. CSÜTÖRTÖK:

Tanúságtétel a szenvedésben. (Valljuk meg, hogy Krisztus gyógyítni tud minden szenvedés felett!)

Textus: Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe? Lk 24,26

Bibliavolasás:

Ézs 50,5-9 Közel van, aki engem megigazít.

Zsolt 124 A mi segítségünk az Úr nevében van.

Rm 8,35-39 Továbbra is Isten szeretete mutatkozik meg Jézus Krisztusban.

Lk 24,25-27 Magyarázza nekik... amik felőle megíratnak.

6. NAP. PÉNTEK:

Tanúságtétel a Szentírásához való hűségben. (Keressük napról napra, hogyan lehetünk hűségesebbek Isten Igéjéhez!)

Textus: Nem gerjedezett-e a mi szívünk, mikor nekünk szóla az úton, és

mikor magyarázá nekünk az Írásokat? Lk 24, 32

Bibliavolasás:

Ézs 55,10-11 Az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen.

Zsolt 119,17-40 Nyisd meg az én szememet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát.

2Tim 3,14-17 A teljes Írás Istentől ihletett.

Lk 24,28-35 Jézus megnyitja az Írást az ő tanítványainak.

7. NAP. SZOMBAT:

Tanúságtétel a bizalom és a reményesség által. (Növekedjünk folyamatosan a hitben, a reményben és a szeretetben!)

Textus: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások? Lk 24,38

Bibliavolasás:

Jób 19,23-27 Isten, aki az én pártomon fog állni.

Zsolt 63 Téged szomjúhoz lelkem.

ApCsel 3,1-10 Amim van, azt adom neked.

Lk 24,36-40 A tanítványok megrémültek és féltek.

8. NAP. VASÁRNAP:

Tanúságtétel a vendégszeretben. (Hogyan legyenek vendégszeretők és hogyan fogadjuk el a vendégszeretetet?)

Textus: Van-e itt valami ennivalótok? Lk 24,41

Bibliavolasás:

1Móz 18,1-8 Hozok egy falat kenyeret, hogy erősítsétek meg magatokat.

Zsolt 146 Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, eledelt ad az éhezőknek.

Róm 14,17-19 Törekedjete azokra, amik a békességre és az egymás épülésére valók.

Luk 24,41-48 Akkor megnyitotta az ő elméjüket, hogy értsék az Írásokat.

Ifjak az Egyház egységéért

A Corpus Christi Ökumenikus Ifjúsági Szervezet az egész Erdélyre kiterjedő közösség, melynek célja, hogy egy asztalhoz ültessen olyan teológiát és más szekuláris tudományokat hallgató egyetemistákat, akik érdekeltek a különböző teológiai és egyházi kérdések megvitatásában, oly módon, hogy egyszerűen és készen megismerni azokat az álláspontokat is, amelyeket a különböző történelmi felekezetek hagyományai és tanításai képviselnek. Ezért *ökumenikus* a szervezet, illetve azért is, mert hisszük, hogy Krisztus Teste, az Egyház egy, és ezért az egységért imádkozni és tenni szeretnénk, mert sokszor úgy tűnik, hogy ez az egység a történelem során a konfliktusok martalékává lett. Minden szomorú meghasonlás ellenére egyetlen Egyház létezik, s ennek a mennyei közösségnek tagjaiként ülnek le egymás mellé azok a fiatalok, akik időről időre részt vesznek a *Corpus Christi* rendezvényein.

A Corpus Christi legutóbbi konferenciáján az ökumenikus párbeszéd válságos pontjairól értekeztek

November 13–15. között került sor szervezetünk legutóbbi konferenciájára. A házigazda ezúttal a Gyulaféhevári Római Katolikus Papnevelő Intézet volt. A mintegy harminc résztvevő fiatal az ortodox, a római és görög katolikus, a magyar és német evangélikus, valamint a református közösségekhez tartozik, s készül a lelkipásztori szolgálatra. Külön örömet okozott számunkra an-

nak a két németországi evangélikus diáknak a jelenléte, akik a téli szemesztert a nagyszombeni Evangélikus Teológián töltötték.

A konferencia témáját az ökumenikus párbeszéd válságos pontjainak bemutatása alkotta, kiemelve ennek erdélyi vonatkozásait. Az előadók különös érzéssel tértek ki azokra a pontokra, amelyek a mai felekezeti-közi kapcsolatokat terhelik, de sok olyan megoldási lehetőséget is felvillantottak, amelyek ismeretében igazat kell adnunk Walter Kasper bíborosnak, aki néhány évvel ezelőtt jelentette ki: a nehézségek ellenére sem állt be jégkorszak az ökumenében.

A szellemi épülés mellett nem feledkeztünk el Krisztushoz könyörögni, Aki ennek a testnek a Feje. A reggeli és esti áhítatok alkalmával, melyeket rendre egy-egy más rítus szerint tartottunk, ismét megérezhettük az atyafiak együtt lakozásának áldásait. Ezekért is legyen hála és dicséret az Anyaszentegyház Urának!

NAGY NORBERT, a Corpus Christi elnöke

Kálvin öröksége (5.)

A mezővárosokban fogadták el a református irányzatot és azokból terjedt a falvakba. 1551 februárjától Kálmáncsehi Sánta Márton (1500 k. – 1557) volt gyulafehérvári kanonok és iskolaigazgató debreceni plébános lett, aki már a Bullinger irányzatát képviselte, de Kálvin is hatott rá, mert pl. a predestináció tanát Kálvinnál is erőteljesebben, determinista módon hirdette. A magyar reformátorok nem szolgai módon követték a külföldi reformációt, különösen érvényes ez a helvét irányzatúakra. Válogattak és a legjobban megfelelő tanokat, szertartásokat vették át és ha kellett alakították a magyar viszonyokra, így a magyar református egyháznak saját arculata jött létre. Kálmáncsehi javaslata alapján 1556 után elterjedt a református vallásnak „*magyar vallás*” elnevezése. Ez a vallás aztán beépítette a huszita tanokat elfogadó obszerváns ferencesek által hirdetett, Kempis Tamástól származó új kegyességet, a *devotio modernát is magába olvasztó, társadalmilag, politikailag a feudáliszmus reformálását munkáló ferences teológiát*. Nem véletlen, hogy a magyar reformátorok első nemzedéke nagy részben (Kathona Géza szerint szinte kizárólagosan) az obszerváns ferences szerzetesek közül került ki. Szívesen olvasták a magyar reformátorok Ökolampadius és Bucer (1491–1551) Wittenberg és Zürich között közvetítő tanait, de magában Wittenbergben Melancthon tanai is közelítették őket a helvét irányhoz. Számosan wittenbergi tanulmányaik után lettek evangélikusból reformátussá, sőt később évtizedeken keresztül a kifejezetten református beállítottságú diákok is Wittenbergbe jártak tanulni. Szegedi Kis István könyvei-

ben a külföldi reformátorok sorában Kálvin az ötödik helyen állt mint szaktekintély.

Nincs adat arról, hogy Kálvin Magyarországon valakivel levelezett volna, arról sincs, hogy 1559-ben megnyitott genfi akadémiajának, melynek maga is professzora volt, az ő életében lett volna magyar hallgatója. A kiváló egyháztörténész, Bucsay Mihály (1912–1988) *Belényesi Gergely, Kálvin magyar tanítványa* (Bp. 1944.) című munkájában arról ír, hogy 1544-ben az említett Belényesi Gergely felkereste Kálvint és újszövetségi tanulmányairól beszélt neki és, hogy Kálvin „mély benyomást tett a fiatal magyar teológusra”. (Ladányi Sándor: *A „helvét irányú” (svájci, „református”) reformáció Magyarországon, in: Evangéliumi Kálvinizmus*. Bp. 2009. Kálvin János Kiad. 336.) A genfi reformátor második magyar látogatója a kétszáz évvel később írt Bod Péter szerint Szegedi Gergely volt, aki 1556-ban járt Genfben, mielőtt 1556–1557-ben Wittenbergben töltött tanulmányi évét megkezdte volna. Bucsay szerint Szegedi Gergely a kálvini irány egyik első, ha nem a legelső úttörője volt Magyarországon. (Ladányi i. m. uo.) Ezeket kívül nincs tudomás arról, hogy Kálvin teológia iránt érdeklődő magyarokkal találkozott volna. Van viszont arról adat, hogy Káprophones Ferenc Wittenbergből, 1561. december 26-án levelet írt Kálvinnak, amelyben azt írta, hogy Kálvin „és a helvét tudósok tekintélyében bízik egész Magyarország.” (Ladányi i. m. uo.) Kálvin válasza, ha volt, ismeretlen.

Az 1541-ben három részre szakított Magyarországon a magyar vallás adott támaszt a magyar lakosságnak. Szegedi Kis István és tanítványa, Melius Juhász Péter debreceni

plébános, 1561-től tiszántúli püspök, jelentette meg legmarkánsabban, komoly irodalmi működést felmutatva, a református egyházat, miközben nem csupán tanait formálta, bemutatta, hanem gyakorlatilag is építette, megszervezte és vezette azt. Nem véletlenül nevezte *Makkai László* Meliust *magyar Kálvinnak*, noha Szegedi Kis és Melius művein keresztül ismert Kálvint. A predestináció létbiztonságot kölcsönzött az állandósult háborús helyzetben a reformátusoknak. A szertartások nyelve már ágostai hitvallású evangélikus korukban is magyar volt, azt tehát akkor is értették, de helvét hitvallású evangélikusként, – ez lett a reformátusok törvénykezésben és saját maguk által is használt hivatalos neve – azok egyszerűvé váltak. Elmaradt sok dologtöltő ünnep, „*tá-értek*” dolgozni, így jobbak lettek életkörülményeik. Melius egyik könyvét a debreceni kereskedőknek ajánlotta jelezvén, hogy a kereskedés nem bűnös foglalkozás, sőt minden tiszteletet megérdemel. A kálvini pénzgazdálkodási elvekkel egyetértett. Egyik helyen a kamatszédés engedélyezését ekekölcsönzéssel magyarázta meg. Ha egy földműves azért kér kölcsönt akar felszántani, hogy több jövedelemhez jusson, akkor lop, ha a kölcsönzött eke által elért többlet termésből nem ad az ekét kölcsönzőnek. Istentiszteletként tekintette a munkát és nem tartotta elítélendőnek a gazdagságot, elutasította viszont a henyelésre csábító aszkézist és az abból fakadó szegénységet.

DR. CSOHÁNY JÁNOS

Zilahi Kálvin-napok

„Kálvin-lázban” él a keresztyén világ, nincs olyan keresztyén hírportál, ahol nem látnánk utalásokat, említéseket Kálvin Jánossal kapcsolatban. Konferenciák, megemlékező közösségi alkalmak elevenítik fel reformátorunk munkásságának fontosságát.

Ezen apropó kapcsán szerveztük meg a Zilahi Református Wesselényi Kollégium vezetésével egybehangzóan Kálvin életének és munkásságának jobb megismerését célzó előadássorozatunkat. Célunk nem a tudományos ismeretszerzésre, hanem az emberközeli megismerésre összpontosult, annak érdekében, hogy a fiatal generáció egy KERESZTYÉN EMBER középkori világában lássa azt az újat alkotót, aki Istentől kapott hite által tudott imádkozni, dolgozni és maradandót alkotni.

Rendezvénysorozatunk első mozzanata október 22-én vette kezdetét, amikor – meghívásunknak eleget téve – **Dr. Hermán M. János** előadótanácsos, lelkes-professzor látogatott el intézetünkbe, feleségével együtt.

Olyan természetes nyíltsággal és egyszerűséggel mutatta be Kálvin életét, valamint máig is élő és ható munkásságát, hogy már az azt hihette a hallgatóság, hogy egy közeli jóbarátról beszélünk, aki nemrég utazott el, s ezért nem lehet köztünk. Előadónk reformátorunkat a frissen sült házi kenyérhez hasonlította, amire az ember mindig szívesen emlékezik és alkalom adtán jól falatozik belőle. A történelmi kalandtúra után előadónk felesége: **Hermán Moster Hannie** osztotta meg velünk gondolatait Kálvin Jánosról, a családapáról, a férjről, illetve arról az emberről, aki tisztelte a nő szerepét és részvételét az egyházi és diakóniai élet terén.

A kollégium dísztermében tartott előadás elnyerte diákjaink tetszését, az interaktív előadásmód megteremtette a megfelelő légkört az előadó és hallgatóság között.

A múltba tekintés október 30-án reggel tovább folytatódott a Zilah-belvárosi templomban, megemlékező bűnbánati istentisztelet keretében, ahol jómagam, az iskola lel-

kipásztora hirdetem Isten ígését. Ezt a kollégium ünnepi műsora követte, ahol diákjaink szavatokkal és énekszámokkal idézték fel nagy reformátorunk szellemét. Az ünnepi műsor után **Bogdán Zsolt**, a Zilahi Egyházmegye esperese tartott vitettképes előadást Kálvin nevelői munkásságáról, kiemelve, hogy reformátorunk igenis hitt a felekezeti-vallásos oktatás fontosságában. Az előadó kollégiumunk múltjára is kitért és nem hagyta figyelmen kívül azt az időszakot sem, amikor a jogtalan intézkedések ellehetetlenítették az iskola létét. A múlt mellett a jelen is megszólalt, akkor amikor elhangzott, hogy tovább kell harcolnunk felekezeti oktatásunkért és jogtalanul elulajdonított ingatlanainkért.

Az elhangzottakból világossá válik, hogy a tudatos keresztyén ember életében a múlt, a jelen és a jövő valahol mindig találkozik egymással. Fontos ezeknél a csomópontoknál jelen lenni, emlékezni, cselekedni, és reménykedően a holnapba tekinteni.

KÁNYA ZSOLT ATTILA lelkipásztor

A TÁLENTUM EGYÜTTES SZIGETORSZÁGI KONCERTKÖRÚTJÁRÓL

Találd meg a békét

Két évvel ezelőtt Képes Anita, Skóciában élő testvérünk, egyik szolgálatunk alkalmával, minket hallgatva arra gondolt, milyen jó lenne ennek a csapatnak „odakint” szolgálni, megmutatni valamit az ottaniaknak a mi magyar keresztény ifjúsági zenénkől. Miután megtörtént részéről a felkérés és mi elfogadtuk azt, belevágtunk a szervezésbe. Több mint tizenegy hónapon át, szinte napi rendszerességgel, az internet lehetőségeit igénybe véve, dolgoztuk ki együtt a koncertkörút részletes tervét.

A tizenhárom naposra tervezett út tizenegy szolgálatot tartalmazott, Angliában, Skóciában és Írországban. Szeptember 11-én indultunk útnak, majd Londontól az írországi Longfordig több száz kilométeren át, repülőt, autót, buszt és kompot igénybe véve jutottunk el. De lássuk részleteiben is körutunkat.

Tizenegyedikén indultunk Budapestről és érkezünk néhány órás repülést követően a London Luton reptérre. Ott találkoztunk Anitával, aki innen kísért és segített minket végig a koncertkörúton. Első utunk Tim Atkins tiszteleteshez, a London North Finchley-i Anglikán Gyülekezet lelkészéhez vezetett. Itt szálltunk meg londoni tartózkodásunk alatt.

Tizenegyedikén indultunk Budapestről és érkezünk néhány órás repülést követően a London Luton reptérre. Ott találkoztunk Anitával, aki innen kísért és segített minket végig a koncertkörúton. Első utunk Tim Atkins tiszteleteshez, a London North Finchley-i Anglikán Gyülekezet lelkészéhez vezetett. Itt szálltunk meg londoni tartózkodásunk alatt.

Első szolgálatunk a Londoni Szent István házban volt, ahol nagy szeretettel fogadtak minket, s a koncertszolgálat után kellemesen, szinte családi hangulatban beszélgethettünk el a londoni magyar katolikus testvérekkel. Másnap, vasárnap délelőtt, a már említett anglikán gyülekezetben szolgáltunk egymás után két istentiszteleti alkalmon. Délután a Londoni Református Gyülekezetben szolgáltunk, ahol Salánki István tiszteletes fogadott. A koncertet követő szeretetvendégség keretében ottani református testvéreinkkel beszélgettünk. Megosztottuk egymással az otthoni és itthoni híreket, szó esett a magyarság megmaradásának nehézségeiről, lehetőségeiről, megoldásairól.

Rövid pihenőnként egész éjszakai buszozás követte, kedden már Skóciában szolgáltunk a Falkirk-i Olivet Evangéliumi Gyülekezetben, majd másnap két stirlingi idősök otthonában, ami nagy lelki feltöltődést jelentett számunkra. Még aznap este, Anita autójával és segítségével eljutottunk Helens-

Az együttessel kapcsolatos hírekről részletesebben olvashatnak a következő internetes címeken:

<http://talentumtag.googlepages.com>,

<http://talentumtag.blogspot.com>;

videófelvételek:

<http://youtube.com/user/talentumtag>;

egyéb elérhetőségek:

e-mail: talentumtag@gmail.com

Tel.: Gavrucza Nagy László: +40.743.715256.

Az együttes tagjai London egyik jelképe, a Tower Bridge előtt: Tamás Péter-Tibor, Nagy Móni, Gavrucza-Nagy László, Hegyi Gyöngyi és Faragó Attila

burghba, ahol Vidits György lelképásztor és felesége Susan régi ismerősként és jóbarátként fogadott minket.

Koncertszolgálatunk végén két helyi együttesel a Damascus Road-dal és az Abstract-tal, a helyi gyülekezet ifjúsági csapatával közösen játszottunk el néhány jól ismert dalt. Igazi zenei és lelki élményt jelentett ez mindannyiunknak. A szigetországi körútra egyébként két új hangfelvétellel indultunk, a „Find the Peace” és a „Mozsik” című albumokkal. Az ezeken hallható dalok képezték szolgálataink programját, javarészt angol nyelven.

Csütörtökön egy kellemes, a Lomond-tó körüli kirándulás alkalmával gyűjtöttünk erőt a további útra és szolgálatokra. Pénteken óriáskompon keltünk át az Ír-tengeren. Belfastban, vendéglátónknál köszönetünk jeléül rövid házi-koncertet rögtönöztünk. Innen Manorcunninghambe utaztunk, itt is régi ismerősök fogadtak: Nigel Craig és felesége Antónia. A kicsiny gyülekezetben, családi és meghitt hangulatban szólaltattuk meg a Táleltum-dalokat, angolul és magyarul egyaránt.

Hosszabb út következett: Észak-Írországból Dél-Írországba. Longfordban két szolgálatot várt ránk, délelőtt a St. Mel's katedrálisban szolgáltunk, mely Írország második legnagyobb katedrálisa. A szentmise szokásos énekei helyett mi énekelhettünk, természetesen a mise liturgiájának megfelelően válogatott dalokat. Csodálatos volt!

Délután a longfordi metodista gyülekezetben szolgáltunk, ahol Steven Foster lelképásztor fogadott minket. Ekkor még azt hitük ez az utolsó szolgálata koncertkörútunknak. A meglepetés ezután jött: a gyülekezet egyik családjánál közös, Istent dicsőítő,

Fellépés a skóciai Falkirkban, az Olivet Evangéliumi Gyülekezetben

házimuzsikáláson vehettünk részt. Igazán jó befeljező momentuma volt ez utunknak.

Longfordból vissza, Londonba sokkal rövidebb idő alatt kellett most visszaérnünk. Hosszú és fárasztó volt. De kit érdekelt?...

Rengeteg élmény, hihetetlen lelki feltöltődés, sok új barát – röviden ez jellemzi leginkább a Táleltum 2009-es „Find the Peace” nevű körútját. Megérte a sok fáradságot, felkészülést, tervezgetést. Köszönetet mondunk Képes Anita testvérünknek, a szigetországi gyülekezetek odaadó segítségéért, családjaiknak, akik idehaza támogattak minket szeretetükkel és nem kevés türelemmel.

Hálát adunk Istennek, hogy ez a kis csapat hosszú útját hatalmas áldással járhatta végig, megtapasztalva azt, hogy ami nekünk gondunk idehaza az odakint is gond: megtalálni a békét...

Mi megtaláltuk a békét, megtaláltuk a Messiást! Ez volt az általunk átadott üzenet, angol és magyar nyelven egyaránt. Kívánjuk, hogy mindenki találja meg lelkében a békét, Krisztusban! Soli Deo Gloria!

G. NAGY LÁSZLÓ

„A SEREGEK URA VELÜNK VAN“

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Az eső rendületlenül esik. „Ugyanilyen volt az idő húsz éve is, amikor Tökés Lászlót idehozták” – ezt már menyői vendéglátóink: Vasvári Istvánék mondják. Ővék az egyik vegyesbolt abból a kettőből, ami a faluban található. Felbolydult a falu, amikor szárnyra kelt a hír, hogy az addig csak a rádióból, tévéből ismert temesvári lelkészt Menyőbe hozzák. Lázás izgalom töltötte el az embereket. December 22-ig csak kevesen léphettek be a szekusok őrzte parókiára. Rendszeresen csak Ady Áron, az egyházközség akkori kurátora. Beszélgetőtársaink azt is megerősítik, hogy valóban járt harcocsai a településen, kettő is. 1990 első napján érkeztek, egy lehetséges terrortámadást elhárítandó.

A templom és a parókia dombtetőn magasodik. Egyik oldalról patak, a másiktól kövesút veszi körül. Afféle természetes sziget ez, nem kevés bozótossal az oldalán. Valóságos fényárban fürdött éjszakánként ez a rész Tökés László házi őrzete alatt. A rabtartók börtönvilágítása volt ez.

Kovács Péter egy éve pásztorolja a 175 lélekből álló gyülekezetet. Legfőbb gondjuk az előregedés. A gazdálkodás nem jelentett valódi alternatívát, ezért a fiatalok már a rendszerváltozást követő években elszivárogtak a környező városokba. A faluban ma már kevés az ifjú házaspár. Ezt jelzik a népmozgalmi adatok is: 2009-ben esküvő és keresztelő nem volt, de temetés négy is. A templomba járási arány 20-25 százalékos, az idősök telente már nehezen baktatnak fel a templomig. Számukra és a betegeknek a bibliaórák körzetesítésével hozná közelebb az ígét az ifjú lelkész. A beteg- és családlátogatás is szerepel a téli tervek között. Ami az ifjakat illeti: alakuloban van az ifjúsági csoport, heten látogatják a vallásórákat, csakúgy, mint a két évfolyamban zajló konfirmációi előkészítőket.

A templom mellett impozáns, 25 méter magasságú, sátorfedésű harangláb áll, mely

Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre. Menyői templombelső

Vendégségben Vasvári Istvánéknál. A kép jobb oldalán Molnár Kálmán nyugalmazott lelkész-esperes

különösen is jellemző a szilágysági fatemplomokra. Építési évét Balogh Ilona Magyar fatoryok című 1935-ben írt tanulmányában 1619-re teszi, egyben a legkorábban épült szilágysági haranglábnak tartja: „A korai keletkezés mellett szól régies formájú sisakja is, mely puha élével még a kúphoz áll közel. Felépítése egyszerű, de rendkívül kifejező, határozott, nyugodt, szinte öntudatos jellegű.” Más források 1742-ben történt javítását említik. Érdekessége, hogy egyetlen egy vasszeg sem található a gerendák illesztésénél.

A templomot a 15. század végén építette Fiorentinus firenzei mester Menyői Désházy István megbízásából. A szemgyönyörködtező műemléktemplom falait a penész és salétrom emészti. Belülről a kilencvenes évek közepén volt újravakolva. A legsürgősebb tennivaló a tető teljes újraszindelyezése. Erre legutóbb 1975-ben került sor, Benkő Lajos lelkész és Varga Jenő gondnok szolgálata alatt. Tavaly sikerült támogatást nyerniük a bukaresti kulturális és örökségvédelmi minisztériumtól, ezt a zsindelek részleges cseréjére fordították, a templom környékén pedig tereprendezési munkálatokat végeztek, melyet ásatások előztek meg (lásd keretes anyagunkat). Idén ismét pályáznak. A parókián három éve voltak munkálatok, amikor a gyülekezeti termet javították és vendégszobát alakítottak ki.

A templomban, a mőzesszék fölött tíz éve fekete márványtábla áll, a következő szöveggel: „Tökés László meghurcoltatásának és szabadságra virradásának emlékére, valamint a templom felújításának alkalmából állította a Menyői Egyházközség. 'A seregek Ura velünk van' Zsolt 46,12.” A templompadok is műemlékjellegűek. Az egyik pad belső oldalára kézzel pingált korabeli felirat a készítőnek állít emléket: „A menyői templompadokat készítette Váncza György, 1898”. A kazettás mennyezet felújítását 1981-ben végezték. Erről tanúskodik egy harmadik tábla, hol másutt, mint a templomlátogató feje fölött: „Isten akaratából a teljes mennyezet újjáépített az egyházközség híveinek kegyes adakozásából: az Úr 1981. esztendőjében. Borzási Gyula, h. lp. Nagy Sándor gondnok. Ady Irén, Beksi Ferenc, Vasvári Zsófi, Komlós Sándor, Nagy Miklós, Németi Lajos, Ifj. Tóth Pál presbiterek idejében. Mesterek: Ady Áron, Ifj. Tóth Pál, Mátyás András, Szabó Gyula. Festette: Csórján Dezső.”

Menedék, menedékhely

A falu eredetileg nem a mai helyén létezett, hanem a falut körülvevő domboldalon, de a tatárjárás idején védettebb helyre kellett menekülni. Menyő egyháza már a 14. század első felében fennállt: 1343-ban Szilágyi János nevű papja volt. Menyő magyar nevének jelentése: menedék, menedékhely. Menyő a tövisháti falvakhoz hasonlóan Közép-Szolnok vármegyéhez tartozott a már eltűnt Sándorházával együtt. Petri Mór feljegyzése szerint Sándorháza a menyői egyház filiája volt, helyét Menyő és Szilágyszeg közé helyezi. Sándorháza 1401-ben a Jakcsok birtoka volt, két évszázaddal később a falut földig rombolták Basta csapatai. A Sándorházaról menekülők egy része a már lakott Menyőben telepedett le, mások pedig Lelébe menekültek.

Ásatások a templom körül

A templom műemlék jellege miatt a tereprendezési munkálatokat ásatási munkálatok előzték meg. Ekkor derült ki, hogy a templom körül temető van. Erdélyben a 18. századig a temetők a helyi templom körül, azaz a települések központjában létesültek. Ezt követően egy Habsburg-törvényrendelet a temetők helyét a faluk határára kívül jelölte ki.

Az ásatási munkálatokat Culic Daniel archeológus, a Zilahi Megyei Történelmi Múzeum munkatársa felügyelte és végezte. A templom körüli sírok a 15-18. századból valók. 67 sírt tártak fel, egyesek duplák voltak, melyekben együtt feküdt férj-feleség, anya és gyermeke. Voltak sírok, melyekben fakoporsó-maradványokat találtak, textilanyaggal kibélelve. Sok gyűrűt fedeztek fel, és részben megmaradt egy női fejekendő, melyet aranyozott ezüst szálak szőnek át, s hímzések borítják. Nagyon értékes lelet egy kislány ruhája, amely apró, és különböző színű és méretű üvegyöngyökkel volt kihímézve. Fején valószínűleg pártla lehetett, ugyancsak gyöngyökkel díszítve, melyeket réz vagy bronz szálak fűztek össze.

KOVÁCS PÉTER

„Menyő számomra két szóban fejezhető ki: egy nagy NEM és egy nagy IGEN. Hat hónapig egy nagy NEM volt. Nem megyek Menyőbe! Nem engedek a klerikális diktatúrának. Sajnos sokan nem látták akkor világosan, hogy mit jelent ez a NEM! Pedig az írás is azt mondja, hogy a ti szavatok legyen igen, igen a nem, nem. Ezt a nemet mondtam és megtanultam, milyen nehéz fenntartani egy nemet hónapokig. (...) Elmondhatom, hogy a menyői egyházközség Isten kegyelméből egy IGEN-né változott attól a pillanattól, amikor idehurcoltak, mert hiszen ez nem más, mint deportálás, püspöki ütleveéllyel ugyan, de karhatalmi erőktől elhurcolva. És mégis ekkor egy nagy IGEN lett: Igen Uram, én ezt a pászmát a magaménak vállalom, én menyői lelkész is vagyok.”

(Tökés László, Szilágycseh, 1989. december 26. Forrás: Tövisháti emlékezések, 76. oldal)

TOLLVONÁS

Apokrif intelem imahétre

Mikoron mene Urunk egyszer az ő szerető tanítványival Kafarnaumba, disputálnak vala az tanítványok, melyik volna nagyobb.

Előállá szent Péter, és mondá:

– Én vagyok fejedelmetek, mert énné-
kem ígéré Urunk, mikor mondá énnekem: te
hivattatol cefasnak, ki magyaráztatik főnek.

Mondá szent András:

– Állj hátrább, Péter! Nemde bátyád va-
gyok-e én teneked?

Mondá szent János evangelista:

– Mít szólott ti? Vesztegyetek! Sőt én
lészek fejedelmetek, mert én szűz vagyok, s
a szűzek igen kellemetesek Istennek.

Mondá nagyobb szent Jakab:

– Vesztegy te, János! Csoda, hogy szól-
hatsz! Nemde bátyád vagyok-e én teneked?
Szűz vagy-e te? Én is szűz vagyok, és Krisz-
tusnak szekretáriusa.

Eléállanak a középső Máriának három
fiai: küsebb szent Jakab, Taddeus és Simon,
mondván:

– Mi ezen csodálkozunk, hogy csak szól-
hattok ti, s nem tudjátok, hogy mi vagyunk
az Krisztusnak közelb való rokonsági. Hall-
gassatok azért, mert mi leszünk nagyobbak
töleteknél.

Hallván szent Máté, mondá:

– Sőt én leszek, mert én sokakat hattan
el Krisztusért! Mít hattatok ti? Egy rossz
hálót, lyukas csolnakot!

Mondá szent Fülöp:

– Állj hátra, Máté! Vesztegyetek tü
mind! Nemde engem híva-é először minde-
teknél az Krisztus az ő szavával? Azért
igyen se szólljatok, mert én leszek fejedel-
metek!

Eléállá szent Bertalan, mondván:

– Állj tovább, te Fülöp! Tudjátok-e, ki
vagyok én? Nemde király fia? Hát csoda,
hogy szólhattok! Én leszek!

Mondá szent Tamás:

– Nemde az bölcseknek kell-e uralkod-
niuk? Úgy mondá Ptolemeus: az bölc ural-
kodik az egeken. Mít tuttok tü, szegény go-
rombák? Csak az ábécét sem tudjátok, én
megyignen doktor vagyok. Azért én leszek!

Hallván ezeket Judás, közibék esék
nagy haraggal, mondván:

– Csoda, hogy nem szégyenlítek, amit
szóltok! Nemde én vagyok-e sáfárotok? Ad-
dig sem ehettek, sem ihattok, míglen én
megszerzém! Vejh, nem léstétek, hanem én!
Mert még mostan kezem alá adattok!

– Lépsz, de pokolban!

Urunk Jézus mendegél vala előttük az
úton, és tettei vala, hogy igyen nem halla-
ná. Kik mikoron az szálláson volnának,
megkérde Urunk őket, miről disputáltak
volna, kik szégyenletekben nem merik vala
megmondani, hanem miképp szent Máté
írja a XVIII. kapitulumban: járulának az ta-
nítványok Jézushoz, mondván: kicsoda na-
gyobb mennyeknek országában? Mondá
Urunk: Ó, nagy kérdés ez! És jobb annál,
amit tü szóltok vala az úton! De no mit vé-

geztetek? – Mind veszteg hallgatnak vala,
mert szégyenlik vala megmondani...

Kétezer esztendő elmúltával esmeg vete-
kedének az tanítványok egymásnak közötte.

Előállá az római tanítvány, mondván:

– Bizony, én vagyok fejedelmetek, hi-
szen Szent Pétert én követem. Ő az én vá-
rosomban hala mártírhalált. Annak okáért e
városnak episkoposa az ő trónusát foglal-
hatá el. Nálam vagyon az kulcsoknak hatal-
ma, én nevezetethetem csupán ecclesiának.
Rajtam kívül nem vagyon idvesség.

Az keletről érkező szakállas tanítvány
így felele, mondván:

– Mégiscsak én volnék az nagyobb, hi-
szen az tradíciót hűségesebben őrizém Ke-
letnek országaiban. Az én követőim soha
nem mondanák, hogy az Szentlélek a Fiútól
is származék. Őrizkedém tovább minden
veszedelmes nóvumoktól, tisztán oltal-
mazván az ősök hitét. Leiturgiám is mentes
újító szándékoktól.

Az harmadik tanítvány így riposztóza:

– Ímhol állok, másként nem tehetek. Mi
eltüzelünk az fertelmes pápai bullákat, és
vallánk: solus Christus, sola gratia. Az de-
formált ecclesiát megújítánk, az népek
nyelvein hirdeténk az evangéliomot.

E tanítványnak öccse közbeszóla,
mondván:

– Az predestinációt viszont csak mi he-
lyezénk az azt megillető helyre, megtisz-
títván továbbá az úri szent vacsorát is hibás
praxisoktól.

És jelentkezék mind több ifjabb és ifjabb
tanítvány. Egyikük az felnöttek baptdizálá-
sát említé, másik az tanítás további purifiká-
lását. Harmadik az nyelveken szólással kér-
kedék, negyedik az Szent Szellemre hivat-
kozik. És érkezének újabb és újabb tanítvá-
nyok, és mind-mind csak vetekedének egy-
mással.

Urunk Jézus megint előttük mendegél
vala az úton, és esmeg tettei vala, hogy
igyen nem hallaná. De az alkalmatos időben
újfent megkérde töllök, miről disputáltak
volna útközben. Azok szégyenletükben
ezúttal sem merék megmondani.

Ő annak okáért egy kis gyermeket
szólított volna elő, és állítá ezt eleikbe, imi-
gyen tanítva őket: bizony, bizony, mondom
néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem
léstétek, mint e kis gyermek, semmiképpen
nem mentek bé az mennyeknek országába.

Az tanítványok sokasága pedig mélyen
magába szálla vala, és elhatározá, hogy
igyen követné az Urat. Egyetemleges ima-
hétén is ebben a lelkülétben keresné egy-
mással az közösséget.

Az Úr pedig felderülven így szóla: jól
vagon, gyermekeim, talán mégiscsak bé-
mentek az Uratoknak örömébe.

FABINY TAMÁS

(A szerző evangélikus lelkész, a magyaror-
szági Északi Egyházkerület püspöke.)

POSTALÁDA

Biztonság
a bizonytalanságban

Világunkra mindig jellemző volt a bizonytalan-
ság. De napjainkban különösen lehet ezt tapasztal-
ni: a gazdaságban, politikában, egészségügy-
ben, közlekedésben, pénzügyekben. „Ez a világ
csak baj halma, / Nincs itt senkinek nyugalma.”
(424. ének 1. v.) Életünknek szinte minden terü-
lete és napja telve van bizonytalansággal és koc-
kázattal.

(...) Életünk hajója sokszor csak hánykódik a
bizonytalanság tengerén. A kockázatoktól felbő-
szült hullámokkal pedig alig-alig tudunk megbir-
kózni. Félünk, hogy a hullámok már-már a fej-
ünk felett csapnak össze. De csodálkozunk, hogy
nem süllyed hajónk? Mintha egy titkos kéz vette
volna át az irányítását, akinek úgy tűnik ereje
van a bős hullámok felett.

Igen, a hajónk nem süllyed, a bős hullámok
is megszeliülnek, mert Jézus kegyelemből
csendben, szelíden kinyújtotta védő karját. „Ve-
lem vándorol utamon Jézus, / Bár az út néha oly
sötét, / Soha nincs okom félni a bajtól, / Amíg ir-
galmas karja véd.” (428. ének 3. v.)

Jézus irgalmával, kegyelmével, áldásaival kí-
sér bennünket. De mi mégis sokszor félünk, ha
gond és baj közelít felénk. Félünk annak ellenére,
hogy Ő megígérte, hogy nemcsak örömökben, de
főként a keresztviseelésben: „... én minden napon
ti veletek vagyok a világ végezetéig.” (Mt 28,20)

Az Ő ígéretei nem csupán üres szavak, mint
sokszor a múlandó emberé, de biztos beteljesülé-
sek. Ezért nem kellene félnünk semmitől. Bizton-
ságban kellene éreznünk magunkat, bármilyen
nagy is legyen körülöttünk a bizonytalanság.
Mesterünk a biztonság szigetére akar elvezetni
bennünket, ami nem más, mint a benne való HIT.

E szigeten meg lehet pihenni, fel lehet fris-
sítani, bajainkra gyógyírt kapni, életkedvet fel-
töltödni, erőt, bátorságot, kitartást meríteni. E
sziget térképen nem megtalálható, sem az oda ve-
zető út. Mégis, ha akarjuk, naponta többször is
ellátogathatunk Istennek ingyen való kegyelmé-
ből e helyre. Ha hittel nyitjuk ki Bibliánkat, éne-
kes- vagy imádságoskönyvünket, vagy ha egysze-
rű emberi gondolatokkal az „ima hajóba” szál-
lunk, akkor élvezhetjük e sziget minden áldásos
gyümölcsét.

Ha szívünkkel meghallottuk már az Ő sza-
vát, ha a mindennapi kockázatok és bizonytalan-
ságok között megérezte az Ő jelenlétének biz-
tonságát, ha a bajokban Ő általa kirendelt emberi
segítségnek örülhettünk, ha életünkkel apró örö-
mököt és boldog perceket tudunk szerezni em-
bertársainknak, s ha hálát adunk már azért a sok
áldásért, amit Urunktól kaptunk a fáradságos
munkáinkra, akkor „jó vizeken evezünk”. Min-
dez nyugalommal kell eltöltönn bennünket és
igaz hitre vezéreljen: „Hinni taníts, Uram, kérni
taníts! / Gyermeki nagy hitet, kérni taníts.”
(425. ének 1. v.)

KOVÁCS ÉVA, Mezőtölki

AZ EGYHÁZAK SZEREPE A ROMÁK TÁRSADALMI BEFOGADÁSÁBAN. December 2-án **Tőkés László** részt vett a **Járóka Livia** képviselő asszony által szervezett *Az egyházak szerepe a romák társadalmi befogadásában* című konferencián. A rendezvényt **Schmitt Pál** és **Tőkés László** EP-képviselők nyitották meg, majd ezt követően előadást tartottak – többek között – **Szekely János** Esztergom-Budapest Főegyházmegye segédpüspöke, **Gáncs Péter**, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke, **Nagy József Barna**, a nagyváradai Cigánymissziós Központ igazgatója, **Gelsei Gábor**, a Hodász Görög Katolikus Egyházközség esperese, **Dúl Géza**, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia cigánypasztorációs referense és **Hofher József**, valamint **Kiss Ulrich** jezsuita szerzetesek. Schmitt Pál az egyház integrálói szerepét hangsúlyozta, Tőkés László hangsúlyozta, hogy a cigánykérdés egyaránt európai, valamint magyar nemzeti kérdés. A társadalmon belül az egyházi szerepvállalás nem eldöntendő kérdés, hanem Isten Igéjéből fakadó kötelesség. Európai képviselőnk **Ésaiás profétát** idézte: „*Így szól az Úr, a te Teremtőd és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!*” (És 43,1) Amint **Böjte Csaba** mondotta volt: „egy újszülött cigánygyermek is a Teremtőnek egy remekműve”. A „választott nép” öszövétségi kizárólagosságát elvetve, nekünk tudnunk kell, hogy Krisztus által az egyetlen kiválasztás valamennyi népre, ezenképpen a cigányságra is érvényes.

EGYHÁZMEGYEI BIBLIAISMERETI VETÉLKEDŐT TARTOTTAK NAGYSZALONTÁN. November 14-én szombaton délelőtt, a nagyszalontai Péter iskolában idén is megrendezésre került a Bihar Egyházmegye bibliaismereti vetélkedője. Hat gyülekezet ifjúsági csapata nevezett be a vetélkedőre, név szerint: Hegyközkovácsi, Jákóhodos, Kisnyégerfalva, Köröskisjenő, Nagyszalonta és Nagyvárad-Velence. A nagyszalontai gyülekezet nőszövetségének tagjai harapni-valóval és meleg teával várták a fiatalokat. A csapatokat **Mikló Ferenc** esperes köszöntötte. A vetélkedőt megkezdő imádság után a négy fős csapatok két órát kaptak arra, hogy a Mózes I. könyve alapján előkészített hatvan kérdésre megtalálják a megfelelő választ. Ezt követően az eredményhirdetésig **Berke Krisztina** sikeres szervezősége és levezetésének köszönhetően minden csapat a Mózes első könyvével kapcsolatos csoportjátékok révén, humoros hangulatban, még jobban megismerhette a többi csapat tagjait. A vetélkedő nyertese a jákóhodosi gyülekezet csapata lett. Második helyezett Nagyvárad-Velence, míg harmadik helyezett Nagy-

szalonta csapata lett. **Mikló Ferenc** esperes megköszönte a csapatok részvételét és munkáját, az által is, hogy mindegyiküknek egy-egy oklevelet nyújtott át. Ugyanakkor minden csapattag külön ajándékokban is részesült. Az alkalom jó hangulatú, finom ebéddel zárult. Istené a dicsőség!

DR. ZABÁN BALINT KÁROLY

Csiba Kálmán mellszobra Érsemjén központi parkjában. Fotó: Erdon.ro

CSIBA KÁLMÁN-SZOBROT AVATTAK ÉRSEMJÉNEN. Az Erdélyi Református Egyházkerület két éve elhunyt nyugalmazott püspökének állított szobrot november 21-én szülőfalujára, Hunyadi László marosvásárhelyi szobrászművész alkotását hálaadó istentisztelet után avatták fel a községben, amelynek másik híres szülőtte Kazinczy Ferenc. **Csúry István** püspök igehirdetésében úgy emlékezett Csiba Kálmánról, mint aki „a nehéz időkben is vállalta a küzdelmet, a megaláztatást az uralkodó hatalommal szemben”. A néhai püspökkel kapcsolatos emlékeit, annak utolsó érsemjéni szolgálatát elevenítette fel **Fülöp János** helyi lelkész, valamint **Tempfli József** nyugalmazott római katolikus püspök. „Mindenképp megtiszteltetés jelent a családnál, hogy szobrot avatnak édesapám emlékére” – nyilatkozta **Nagyné Csiba Emese**. „Valószínűleg ő is örül, ha ezt így most látja, de számára sosem jelentett semmit a földi dicsőség, sem a földi előmenetel. Sosem ezeket a dolgokat tartotta fontosnak az életben és valószínűleg ezért is volt olyan hiteles mindaz, amit ő mondott és tett”.

POSTALÁDA. A november 8-án lelkészválasztást tartottak a margittai református egyházközségben, melynek során a gyülekezet nagy többsége igennel szavazott Kovács Gyula erdőhegyi lelkipásztor személyére – adja hírül terjedelmes írásában **Gergely András**, volt presbiter. Levelét ezekkel a sorokkal fejezi be: „A jó Isten áldását kérem a jövőd lelkipásztorunk munkájára, hogy odaadó és önfeláldozó szolgálatában minden híve örömet és vigasztalást találjon.”

Szabó Zoltánné belényesi olvasónk Köszönet az imahétért című versét személyesen juttatta el a szerkesztőségünknek. Ebből idézünk az alábbiakban:

„Istenem az égbe nézünk / Imádkozva kérve-kériünk / Hogy az elmúlt imahéttel / A szívekbe szálljon béke. / Az igékben elszórt magvak / Találjanak jó talajra / Köszönet a pásztoroknak / Meg az egybegyűlő nyájnak / Kik az esti harangszóra / A templomba bevonultak. / Buzgó szívtel, tiszta hittel / Imára kulcsolt kezekkel / Megköszönjék jószágodat.”

Kolozsvárról érkezett az alábbi villámlevél (e-mail): „Kedves Harangszó! Rendszeres olvasói vagyunk a lap internetes kiadásának. Örülünk, ha a Kolozsvár Alsóvárosi (Kétágú) ifisek blogja – <http://2aguifi.blogspot.com> – is felkerülne az oldalra. Előre is köszönjük! Isten áldását, Békesség Istentől! **Az Alsóvárosi ifisek.**”

Kedves alsóvárosi fiatal testvéreink! Köszönjük figyelmeteket, blogotok már fel is került a Harangszó internetes oldalának ifjúsági rovatába. Ezúton gratulálunk az Agnus Rádióval közösen szervezett és lebonyolított tavalyi biciklitúrátokhoz! Áldott együttléte kívánva, szeretettel köszönt mindannyiőtokat: a szerk.

HARANGSZÓ – A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUSOK LAPJA. Lapunk kéthétről kéthétre nyújt lelki táplálékot, keresi a református keresztyén választ a mai ember kérdéseire. Körképet ad gyülekezetünk és külhoni református testvéreink életéből, egybekapcsolja olvasóit határon innen és túl. A folyton változó mában igyekszik rámutatni arra, aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz: Jézus Krisztusra, aki az út, az igazság és az élet.

Rendelje meg az új esztendőben is a Harangszót, legyen ön is tagja a királyhágómelléki református olvasók nagy családjának!

IDÉZŐJEL

„Az istentisztelet nem olyan, mint valami emberi gyűlés. Sőt még nem is olyan, mint egy emberi gyűlés, ahol Istenről beszélgetnek. Az istentisztelet Jézus Krisztussal és egymással való találkozás, hazaérkezés. Mennyei energiák fogadnak bennünket, és mindig történik valami, ami túl van azon, amit látunk. Egy lelkipásztor beszél, de közben mégis Isten beszél hozzánk. Énekelünk, de közben mégis valami több van ott, mint a mi énekünk, ott Isten jár közöttünk. Csodálatos otthon az istentisztelet és gyülekezet, otthon az otthontalanságban.”

CSIBA KÁLMÁN

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábian Tibor. **Olvasószerkesztő:** Babes Ardai Erika. **Tördelőszerkesztő:** Kraftsikné Petrikó Ildikó. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Tóth Zsigmond.

Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/416-067.

E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, <http://harangszo.blogspot.com>

A terjesztés a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.